

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Plzeň 2014

Bc. Zuzana Maříková

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

„Lidé jsou ovce“
9 parafrází na módní fotografii

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Zuzana Maříková

Učitelství VV pro SŠ a ZUŠ

Vedoucí práce: Mgr. et MgA. Stanislav Poláček

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 18. června 2014

.....
Bc. Zuzana Maříková

Tímto děkuji vedoucímu své diplomové práce Mgr. et MgA. Stanislavu Poláčkovi za odborné vedení a cenné připomínky. Dále děkuji MgA. Jakubovi Korousovi, Bc. Petru Hanělovi, Petru Setvínovi, Bc. Barboře Noskové, Bc. Soně Janoutové a všem dalším obyvatelům Boheme Manor za podporu, pomoc v těžkých situacích a poskytnutí zázemí pro fotografování. V neposlední řadě děkuji svým přátelům a rodině, kteří mne po celou dobu studia podporovali.

V Plzni, 18. června 2014

.....

Bc. Zuzana Maříková

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINAL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Anotace

Cílem mé diplomové práce bylo na základě názvu „Lidé jsou ovce“ vytvořit 9 parafrází na módní fotografie, které se v dnešní době objevují v časopisech. V rámci praktické části jsem vytvořila cyklus devíti fashion fotografií a následně je upravila jako módní editorál. Součástí praktické části je i záznam performance. V teoretické části se snažím vysvětlit své postoje vůči módě a pohnutky, které mne vedly k vytvoření této práce. V pedagogické části navrhuji učební jednotku tak, aby žákům co nejvíce přiblížila téma módy.

The object of my diploma thesis was to create 9 photographs of fashion, which paraphrase today's fashion photography in magazines. All of that on the base of saying „Humans are sheep“. As a practical part I made 9 fashion photograps and subsequently adjusted them like a fashion editorial. The practical part contains also a record of performance. In the theoretical part I try to explain my attitudes towards fashion and motives which led me to create this work. In pedagogical part I suggest pedagogical teaching unit which brings students as closely as possible to the theme of fashion.

OBSAH:

ÚVOD	8
ZAČÁTEK	9
MÓDA	13
MÓDNÍ FOTOGRAFIE	14
ČEŠTÍ MÓDNÍ NÁVRHÁŘI	20
MOJE FOTOGRAFIE	23
PERFORMANCE	38
PEDAGOGICKÁ ČÁST	40
ZÁVĚR	47
RESUMÉ	47
SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	
SEZNAM OBRÁZKŮ	
PŘÍLOHY	
SEZNAM PŘÍLOH NA CD	

ÚVOD

„Fotografie je perfektním obrazovým výrazovým prostředkem módy.“¹

Móda ovlivňuje snad všechny věkové kategorie, ale nejvýrazněji asi mladou generaci. Asi každý v mládí s módou tak trochu experimentoval. Ale nebylo tomu tak dávno, kdy experimentovat šlo jen velmi omezeně. V Čechách a na Slovensku byl do roku 1989 jen velmi omezený sortiment jakéhokoliv zboží. Oblečení ani módní časopisy se k nám nedostávaly a vkus upadal.

V 90. letech nastal boom a od té doby se nám naplno otevřel módní svět. Čtyřicet let potlačování vkusu ale zůstalo zakořeněno i v následujících generacích, které už výše zmíněnou dobu nezažily.

Ale vkus je věc, která se dá pěstovat. Po éře masivního nedostatku, přišel čas, kdy si kdokoli může pořídit cokoli. A to platí i o módě. Každý den to můžeme vidět kolem sebe. Obchodní centra, kde je obchod vedle obchodu. Trafiky nabízející přehršel módních časopisů. Exotické krásky, které na nás shlížejí z plakátů na tramvajových zastávkách, v metru nebo z obrovských billboardů na ulici. Máme pocit, že tak musíme vypadat, a tak nás to žene do oněch obchodních center.

Buď všechno, nebo nic? Kam se poděl kompromis, zlatá střední cesta v přístupu k módě? A právě proto je pro mne důležité o módě mluvit, mít na ní svůj vlastní názor, nenechat si diktovat a prostě nebýt ovce.

„Móda je velmi důležitá. Je povznášející a jako všechno, co přináší radost, stojí za to, dělat ji dobře.“

- Vivienne Westwood

¹ RUHBERG, Karl. *Umění 20. století: (malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie)*, Praha, 2011, Slovart, ISBN 978-80-7391-572-8, str. 650

ZAČÁTEK.

Co se týče módy, lidé k ní mají několik přístupů – milují ji, je jim naprosto lhostejná, nebo ji neřeší, podívají se, ale neřeší. Já si prošla všemi stádii. Móda sehrála velmi důležitou roli v mém životě. Ale pojďme si říct celý příběh od začátku...

Co mi paměť sahá, prožila jsem velkou část svého života na malém městě, které se jmenuje Přeštice. Má něco kolem 7000 obyvatel i s přilehlými obcemi a většina lidí se tam navzájem zná. Popsat vám výstižně módní prostředí tohoto města můžu jediným způsobem. Moje sestra, která by nevyšla ven bez řasenky, tu chodí v teplácích. Všude. Do obchodu, na procházku, na návštěvu i do hospody. Prostě všude a v teplácích.

Malé město. Máme tam asi dva obchody, ve kterých se dá nakoupit kvalitní oblečení. A spoustu dalších, většinou krámký vietnamských obchodníků, kde se bohužel obléká většina obyvatel našeho městečka.

Studium střední školy jsem absolvovala v Plzni. Je čtvrtým největším městem v republice a v teplákách se v něm nechodí. Tedy většinou. Studium na obchodní akademii mi ale ukázalo, že méně je někdy více. Spolužačky se předháněly, aby zaujaly několik málo spolužáků a tak člověk mohl vidět neuvěřitelné kombinace. Tou dobou „letěly“ špičaté boty, která měla špičku delší a více zdeformovanou nohu, ta vítězila...

Po krátkém pobytu v Karlových Varech (kde se tepláky s houte cotoure střídají dle začátku a konce filmového festivalu) jsem to vzala rovnou do Paříže a tam mi dali jasně najevo, že teplákům se rovná téměř všechno, co mám ve skříni. Vzali mě na nákupy, ukázali, že černá je nejlepší a tečka. Tečka řekla jsem. Když jsem jednou tvrdohlavě přišla ve svých džínách, které jsem zakoupila v Kenvelu v srdíčku naší Evropy a o kterých jsem si myslela, že jsou cool a slim, poslali mě domů se převléct. Vůbec jsem byla paličaté stvoření před těmi lety. Zařekla jsem se, že svět módy na sebe nenechám dolehnout. Byla to v tomhle a mnohém dalším velmi naivní představa...

Za léta, kdy jsem pracovala jako modelka, jsem se setkala se spoustou oblečení a naučila jsem se jedno: nezáleží příliš na tom, že oblečení je od designéra nebo má nějakou značku. Není ani tak důležité, kolik jste za něj zaplatili. Nejdůležitější je vkus. Potkala jsem spoustu lidí, kteří byli oblečení ve značkách od hlavy až k patě, a přesto vypadali lacině, jako kdyby přijeli z pouti. Oblečení může být drahé, ale materiál nepřijemný a kousavý. Dle mého

názoru spíše záleží na kvalitě materiálu, preciznosti šití, na tom, jak vám kousek dlouho vydrží, jak se pere a jak se vám nosí.

Vrátila jsem se do Čech a dnes střídavě žiji v Plzni a Praze. A porovnávám.

Vintage? Retro?

V dnešní době mi většina výrobků (nejen oblečení, ale všeobecně) přijde vyráběná na dobu určitou. Především je to asi zákonem danou lhůtou, kdy zboží lze reklamovat do dvou let od jeho zakoupení. A pak se může v klidu rozpadnout a člověk si musí jít koupit nové.

Nedávno jsem se začala zabývat vintage módou. Vintage se nazývá oblečení, které je staré od roku 1920 do přibližně 20 let před současným datem. Není to tedy všechno oblečení, které můžeme najít v second handech, jak si mnozí myslí. Starší oblečení, než z roku 1920, se nazývá antique. Pokud máte módní kousek, který napodobuje nebo je inspirován starými střihy, ale je ušitý v posledních deseti letech, jedná se o retro nebo repro styl.

Vintage je prostě oblečení po mamince, babičce, prababičce, které přežilo léta. Já mám už celkem slušnou sbírku – sametové šaty, ve kterých chodila babička v mládí tancovat, její letní šaty, když jí bylo asi 20, rukavičky, několik kousků, ve kterých chodila moje máma do tanečních, a nebo její svatební šaty na převlečení. Nepřestává mě udivovat to, že každý kus je starší než já a přitom v tak perfektním stavu. Dívám se na šaty ve svém šatníku a říkám si, které moje oblečení zůstane mým dětem?“ Opravdu otázka do pranice. Ale není všem dnům konec.

„Nosit vintage znamená vážit si, vzdávat hold, neplýtvat, přemýšlet, lovit, odvážit se, hýčkat, toužit, nezapomínat, nacházet i investovat.“²

Dnes

V České republice existuje hrstka velmi kvalitních návrhářů, kteří svoji práci dělají opravdu poctivě. Osobně bych se nebála slov „módní návrhář“ nebo „designer“. Většina lidí si myslí,

² http://www.lidovky.cz/kvalitni-moda-je-cenove-nedostupna-rika-reditelka-vintage-veletrhu-1p0-/design.aspx?c=A140414_112355_ln-bydleni_toh

že jsou to nedosažitelné celebrity, ale opak je pravdou. Jsou to lidé jako my, kteří ale výborně znají své řemeslo. Ano, jejich oblečení je dražší, než je průměr, ale jak to dělaly právě naše babičky? Šetřily dlouhou dobu na jedny šaty, které jim ušila dle jejich návrhu známá švadlena přímo na míru. A ty šaty měly celý život a dnes můžou viset ve skříni mě. Protože jsou z kvalitních materiálů a dobře ušité, léta jim neuškodí. A tak by to mělo být i dnes. Člověk by si měl pečlivěji vybírat, trošku odsunout main stream a myslet po svém. Móda je zábava, hra, je to umění a způsob, jak vyjádřit vlastní osobnost.

Velice mne mrzí, že lidé jdou v módě cestou dvou extrémů, jak jsem popsala již výše. Buď se bezhlavě řídí tím, co jim naservírují módní časopisy, blogy a televize a módou jsou bezhlavě pohlceni, že nemají dostatečný odstup (takzvaní „fashion victims“), a nebo se snaží módu přehlížet a oblečení považují pouze za zahalovací prostředek, něco co je ochrání před nahotou a nemá žádnou další funkci. Tou zlatou střední cestou jde dnes u nás málokdo. A to je velká škoda.

Proto jsem se rozhodla zvolit toto téma svojí diplomové práce. Jako učitel výtvarné výchovy mohu mít na své žáky v tomto ohledu velký vliv. Nechci, aby moji žáci byli oněmi ovečkami, které jdou za stádem, nechají si o módě namluvit ledacos. Chci, aby moji žáci o módě uměli přemýšlet, uměli si vybrat své oblečení, znali českou módní scénu a ne pouze nákupy v obchodních řetězcích a slepé následování konzumu.

Jak vznikl nápad?

Mám skupinu přátel, která pravidelně pořádá tematické večírky. A protože se jim zalíbila písnička od zpěváka Macklemorea „Thrift shop“, byla tato píseň a hlavně její videoklip námětem jednoho z večírků. Slovní spojení thrift shop je v zahraničí označením pro charitativní second hand, který nabízí nejen oblečení z druhé ruky, ale i další použité zboží. Protože veškeré zboží je darováno (a ne vykupováno, jako tomu bývá u běžných second handů), může jeho konečná cena být velice nízká³. To také zpěvák ve své písni několikrát zdůrazňuje. Zpátky tedy k večírku. Každý měl za úkol se obléci do nejhoršího outfitu, který najde – ať už doma, na půdě nebo v second handu. Večírek jsme si báječně užili a já když kolem sebe viděla všechny ty modely, jsem začala přemýšlet o pomíjivosti a rychlé proměně módy. Pár kamarádů za mnou přišlo s tím, že i když jsem úplně hrozně oblečená, stejně mi to sluší. Ano, teď máme večírek s příšerným oblečením, ale co kdyby se tohle oblečení

³ Wikipedia [online], online encyklopedie, dostupné z URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Charity_shop>, navštíveno 25.6. 2014

vzalo, oblékla by ho profesionální modelka s make-upem a podpatky a vše se vyfotilo do časopisu? Poznal by vůbec někdo, že je to legrace? Nebo by všichni slepě věřili názoru módních guru tvořící módní periodikum? Nápad mi nedal spát, a tak jsem své přátele poprosila, aby oblečení po večírku nevyhazovali, ale přinesli mi ho. Sešla se mi pěkná sbírka, základ pro má budoucí focení.

MÓDA

Móda je odrazem společností, ve kterých existuje. Je kulturním fenoménem a zároveň obrovským byznysem. Móda je charakteristická svým nepřetržitým vývojem. Pohybuje se neustále kupředu, ale ne z nutnosti, ale z touhy po sociální odlišnosti a touhy po novinkách. To ale neznamená, že by móda byla jen lehkovážnou záležitostí podporující hospodářský systém a marnivost. A stejně tak není pravdou, že móda ovlivňuje pouze ty lidi, kteří se o ni aktivně zajímají.

Svět módy není pouze haute couture (vysoká krejčovina), módní značky, exkluzivní módní časopisy a to vše vystavované na odiv, ale plně dostupné pouze společenské elitě. Móda je soubor otázek a odpovědí, spojených nejen s kulturou, ale jdoucí i přes pole ekonomiky, sociologie a politiky. Móda se týká celé společnosti a je odrazem dané doby.

20. století

Móda je zároveň nedílnou součástí kreativity a komunikace sociální identity jednotlivců. Pomáhá definovat společenskou třídu, zaměření, věk, etnikum a také genderové zařazení nositele, stejně tak vyjadřuje i jeho kulturní preference.

V 60. letech 20. století převzal Londýn vládu nad módním světem svými designovými butiky, které byly levnější a dostupnější, než těžkopádná a nákladná pařížská haute couture, se svými přísnými pravidly. S tím se ale Paříž nechtěla smířit, protože byla centrem módy více než 200 let. Její reakcí je vznik pret-a-porter (anglicky „ready to wear“, doslova připraveno k nošení). Od této doby designeři velkých značek připravují kolekce dvě. Haute couture a pret-a-porter.

Od počátku 70. let se už dá těžko říct, že by existovala móda, která by převládala. Móda začala odrážet charakter postmoderní doby a stala se různorodou, rychle se rozvíjející multikulturní směsicí. Dnes už již nejde hovořit o jedné módě, ale spíše o směsici různých stylů, mezi kterými má nositel na výběr.

Obrovský technologický pokrok v komunikaci, tedy hlavně internet, znamenal pro módu revoluci. Zákazník dnes nemusí ani vyjít z domu a móda se k němu dostane světelnou rychlostí. Dnes existuje jen velmi málo značek, které by neměly svůj vlastní e-shop.

MÓDNÍ FOTOGRAFIE

„*Módní fotografie (fotografie módy) je fotografický žánr, který zobrazuje oděvy a jiné módní výrobky.*“⁴ Fotografie je jedním z nejdůležitějších médií, kterou se k nám móda dostává. Žijeme v uspěchaném světě a množství butiků už ani neumožňuje po trendech pátrat. A tak si trendy hledají nás. Povětšinou na internetu. Módní fotografie je totiž z velké části spíše reklamou než uměním jako takovým. Přitom reflektuje spoustu názorů a trendů – nejen v oblékání, ale předkládá i jakýsi mýtus krásy vytvořený širokým spektrem lidí na pozadí módního byznysu, kteří v podstatě svým diskurzem vytvářejí určité sdílené představy o tom, co se hodí ke kterému produktu (kus oblečení, vůně, atd.)

Velmi důležitým místem, kde se módní fotografie využívá, je kromě komerční fotografie, která má za úkol módu prodat, módní editoriál, neboli fashion story. Krátký příběh vyjádřený fotografií, na jehož pozadí jsou nám představeny nové trendy v oblékání. Editoriál vidíme téměř v každém časopise. Slouží jako inspirace, jako vzor, formuje naše představy o tom, co se bude nosit. Když se nad tím člověk zamyslí, je vlastně ovlivňován velmi úzkou skupinkou lidí, podle toho, jaký časopis si kupuje. U módního editoriálu jde tedy spíše o uplatnění nadvlády, než o ekonomickou stránku jako u módní fotografie komerční.

Počátky módní fotografie

„*20. století se stalo érou masmédií a komunikace. Zvýšil se počet různých druhů módních časopisů, ilustrace nahradily módní fotografie. Hned po svém zavedení zaznamenaly obrovský úspěch a mnoha lidem otevřely dveře do exkluzivního světa módy. Navíc zvýšily rychlost, kterou se móda dostávala z návrhářských ateliérů na masový trh.*“⁵

⁴ http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%B3dn%C3%AD_fotografie

⁵ MACKENZIEOVÁ, Mairi. ...*ismy, jak chápat módu*, Slovart, ISBN 978-80-7391-399-1, str. 62

Man Ray

Průkopník módní fotografie. Narodil se v Americe jako Emmanuel Rudzitsky. Proslavil se právě módními fotografiemi, které mu vycházeli v časopisech jako Vogue nebo Harper's

obrázek č.1

obrázek č.2

Bazaar. Jeho múzou byla modelka Kiki, kterou můžeme znát z Manrayových děl jako Violin d'Ingres nebo The Marquise Cassati⁶.

František Drtikol

Byl český fotograf, který se proslavil portrétní a módní fotografií ve stylu art deco. Později inklinoval k fotografii abstraktní a aktu.

obrázek č.3

obrázek č.4

⁶ Wikipedia [online], dostupné z URL: http://cs.wikipedia.org/wiki/Man_Ray, vyhledáno 20.6.2014

Módní fotografové dnes (zahraničí)

V zahraničí jsou už dlouhá léta jména známých fotografů spjata s nejznámějšími tituly módních časopisů, designerských značek, topmodelek a nejslavnějších herců, hereček a ostatních celebrit.

Mario Testino

Narodil se v Peru, fotil pro časopisy Vogue a Vanity Fair. Jeho kariéra nabrala raketové obrátky, když si ho vybrala pro focení Diana, princezna z Walesu.

Fotil kampaně značkám Burberry, Gucci, Michael Kors, Dolce & Gabbana, Estée Lauder, Valentino a Versace.

obrázek č.5

<http://www.mariotestino.com/>

Patrick Demarchelier

Francouz, který se proslavil v New Yorku. Fotil pro americký Vogue a Harper's Bazaar. Nyní je mu 70 let. Je jako jeden z nejznámějších fotografů zmiňován i ve filmu *Ďábel nosí Pradu*.

„Dobrý fotograf vychází z toho, co vidí každý den kolem sebe. Umění je totiž všude kolem nás. Někdy prostě uděláte fotografii, která se dá nazývat uměním a jindy zase ne.“

— Patrick Demarchelier

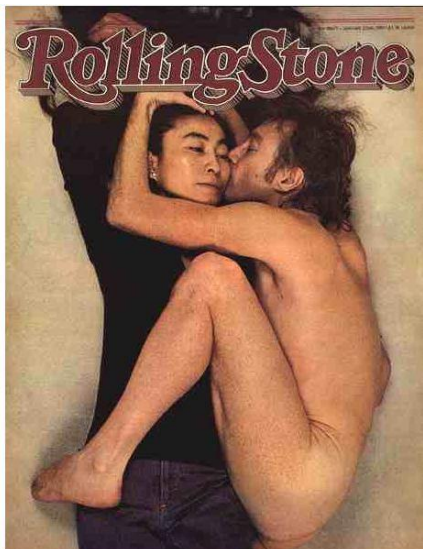

obrázek č.6

<http://www.demarchelier.net/>

Annie Leibowitz

Pracovala pro časopisy Rolling Stone a Vanity Fair. Vedle módy se věnuje hlavně portrétní fotografii. Jejím nejznámějším portrétem je obálka časopisu Rolling Stone s ležícím Johnem

obrázek č.7

Lenonem a Yoko Ono. Téhož dne, kdy se fotografie fotila, byl John Lennon zastřelen.

<http://annieleibovitz.tumblr.com/>

Módní fotografové dnes (u nás)

Teprve nová generace českých fotografů se může rovnat svým, o generaci starším, kolegům ze zahraničí. Mladí fotografové, kolem třiceti, už mají ve světě módy své jméno. Níže uvádím pro mne pár nejzásadnějších.

Benedikt Renč

Narodil se 17. září 1982, fotí pro české mutace časopisů Elle, InStyle, Marie Claire, Dolce Vita, Esquire a další.

obrázek č.8

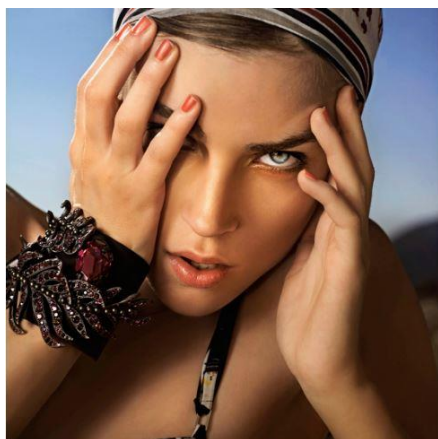

obrázek č.9

<http://benediktrenč.com/>

Anna Mrázek Kovačič

Česko-slovenská módní fotografka, která založila v 17 letech modelingovou agenturu.

obrázek č.10

K fotografii se dostala právě přes modeling a svoji agenturu, když nebyla spokojena s tím, jak fotografové modelky zobrazují. Chtěla zachytit jejich krásu a ducha a proto začala fotografovat sama.

<http://www.pavleye.com/m#/artist/photographers/anna-mrazek-kovacic>

Matuš Tóth

Narozen v Bratislavě. Po střední škole se odstěhoval do Prahy, kde vystudoval fotografii na FAMU. Jeho manželkou je make-up artistka Ivana Tokarská a na velké části projektů pracují společně. Fotí pro nejznámější české časopisy jako je Dolce Vita, Elle, atd.

obrázek č.11

<http://www.matustoth.cz/>

ČEŠTÍ MÓDNÍ NÁVRHÁŘI

Česká módní scéna se za posledních několik let rozrostla o velkou spoustu jmen, pod kterými se skrývají kvalitní módní návrháři. Právě proto je i možné, že v České republice máme tři fashion weeky⁷, ač je normální, že každá metropole má vždy jen jednu takovou událost. Jsou to Mercedes Benz Prague Fashion Weekend, Drecht Fashion Week a Design Blok. Tyto události seznamují veřejnost s našimi módními návrháři, ale je to pořád ještě běh na dlouhou trať. Následující výčet jmen je jen zlomkem, který vyjadřuje mojí preferenci, ale zdaleka není plně vypovídající o celé české scéně.

Hana Zárubová (<http://www.nofashion.eu/>, <http://hanazarubova.cz/>)

Jakub Polanka (<http://www.jakubpolanka.com/>)

Zuzana Kubíčková (<http://cargocollective.com/zuzanakubickova>)

⁷ Módní událost, která zahrnuje módní přehlídky, prezentace módní tvorby, výstavy, besedy. Někdy nazýván Svátkem módy. Dnes má téměř každé hlavní město podobnou událost.

Liběna Rochová (www.studio-lr.com/cv-libena-rochova.html)

Mirka Talavašková (<http://www.mirkatalavaskova.cz/>)

TIQE by Petra Balvínová (<http://www.tiqe.cz/>)

Timor et Group (<http://www.timoure.cz/teg/index.html>)

Monika Drápalová (<http://www.modra-fashion.cz/czech.html>)

Kateřina Geislerová (<http://www.katerina-geislerova.com/>)

Pavel Brejcha (<http://www.pavelbrejcha.com/>)

Natálie Šteklová (<http://www.nataliesteklova.cz/>)

atd.

Popis každého z návrhářů, jeho tvorby a inspiračních zdrojů by vydal na samostatnou publikaci a dosti by ztěžoval přehlednost této práce. Největší zkušenost mám však s tvorbou Hany Zárubové a tu bych zde také ráda vyzdvihla.

Hana Zárubová

Hana Zárubová se narodila 28. 2. 1975. Studovala na UMPRUM v Praze. Svoji diplomovou práci Air Force, kterou na svých fotografiích zachytila fotografka Bára Prášilová, dala najevo, že k módě má zcela specifický postoj a má módnímu světu co říci. Ve své tvorbě se soustředí hlavně na střih a kvalitu materiálu. Zdobnost opomíjí. Křiklavé barvy jí nejsou vlastní. Tvoří hlavně v černé, bílé a tělové barvě, můžeme u ní najít šedivou, kávovou, khaki, v poslední kolekci zařadila tmavě modrou. Vše v tlumených odstínech, jednobarevné. Ve střizích využívá asymetrie a snaží se dosáhnout multifunkčnosti oděvu. Její inspirací je všední život i cizí kultury. Materiály pro svoji módní tvorbu dováží z celého světa – z Itálie, Japonska a dalších zemí. Pro tvorbu kožených doplňků spolupracuje s českými řemeslníky, kteří zachovávají tradice zpracování kůže. Ve svých kolekcích využívá neobvyklé materiály jako například neopren. Dvakrát získala ocenění Módní designer roku v soutěži Czech Grand Design. Osobně nosím její kousky a můžu potvrdit, že multifunkčnost a pohodlnost jsou jejich hlavními devizami.

obrázek č.12

obrázek č.13

Parafráze

Parafráze je vlastní uchopení námětu, vyjádření stejného obsahu jiným způsobem.⁸

Parafrází uměleckých děl jsme se zabývali střídavě po celé studium, asi nejvíce v době, kdy jsme tvořili parafráze na obraz Ofélie od John Everett Millais . Tento způsob učení nápodobou je v historii velmi častý.

Parodie

Parodie je dle slovníku cizích slov buď „1. Posměšná obměna obsahu uměleckého díla nebo 2. Výsměšná napodobenina něčeho“.⁹

⁸ Slovník cizích slov pro nové století, 2003, Dilalog 2004 str. 280, ISBN chybí

⁹ Slovník cizích slov pro nové století, 2003, Dilalog 2004 str. 283, ISBN chybí

MOJE FOTOGRAFIE

Výstupem mé diplomové práce je 9 fotografií, parafrází na fotografie v módních časopisech. V těchto periodikách je u módního editoriale velmi časté kontrastní spojení, například industriálního prostředí s luxusní módou. Jako v editoriale květnového čísla časopisu Dolce Vita již zmíněné fotografky Anny Kovačič, jehož titulek hlásá : „*Je k smrti znuděná... Má všechno, její šatna přetéká luxusními kousky z aktuálních kolekcí vyhlášených módních domů, ve své neceséru si hýčká ty nešpičkovější přípravky a o její make-up se stará nejdražší dekorativní kosmetika. Proto občas „zmizí ze světa“ a hledá sebe samu tam, kde by nikdo nečekal. Třeba ve špinavém industriálním dílenském prostředí.*“¹⁰

Po přečtení tohoto úvodníku jsem se ze srdce pobavila. Opravdu to myslí vážně? Upřímně si nedovedu představit ženu oblečenou do hedvábí a jiných luxusních materiálů, jak se v patnácticentimetrových podpatcích prodírá sutinami domu nebo starou továrnou a hledá sebe samu. Ano, kontrast těchto dvou prostředí je nepochybně poutavý, ale se zpětnou zkušeností mohu říci, že to, co člověk najde nejspíše, je vyvrknutý kotník nebo pár bezdomovců. Ke všemu v tomto editoriale je i vidět, že slečna má na sobě technické pláště zapůjčené z filmových studií Barrandov za pár korun, aby luxusní kousky nezašpinila. Je

tedy zcela jasné, že svojí ideu fotografka nemyslí docela vážně. Například jako jeden fotograf, bohužel si nevzpomenu na jeho jméno, který nacpal živé slepice do luxusních kabelek Luise Vuitton za stovky tisíc.

obrázek č.14

¹⁰ Dolce Vita, květen 2014, nakladatelství Bauer Media Praha, v.o.s., vychází měsíčně

Na svých fotografiích se snažím parafrázovat tento druh editorialů, kdy se v industriálním prostředí oblékám do kousků ze second handů nebo ze dna skříně, které už vyšly z módy. Na první pohled téměř nic nepoznáte – make-up, podpatky, glamour pózy, modelka – prostě všechno jako vždycky. Až na pohled druhý je na fotkách něco zvláštního. Všechno oblečení je totiž tak nějak jiné, tak trochu nemoderní. A najednou se přistihnete, že začínáte přemýšlet: Vždyť to vlastně nevypadá tak špatně. Ano, sice už to vyšlo z módy před 5, 10, 20 lety, ale co kdybych vytáhla ty staré manšestráky ze skříně? Vždyť to té modelce tolik sluší! A zde je právě to, co nám nasazuje brouky do hlavy. Vidíme někoho, komu to sluší, ale už nepřemýšlíme nad vlastním tělem, vkusem, vhodností k dalšímu oblečení z našeho šatníku a podřídíme se diktátu. A to je to, nač jsem ve svém díle chtěla poukázat. Zapomenout na ovčí stádovost a přemýšlet vlastní hlavou.

Protože jsem se rozhodla ztvárnit tyto fotografie jako svůj autoportrét, bylo focení velmi náročné. Chtěla jsem fotky s profesionální modelkou, aby vyznění celé myšlenky bylo co nejjasnější. A protože jako profesionální modelka jsem se pět let živila a stále se modelingu občas věnuji, přišlo mi příliš časově i finančně náročné do Plzně vozit některou ze svých kolegyně.

Celkem jsem podstoupila 6 fashion focení v interiéru i exteriéru. Fotografie jsou pořízeny na několika místech a to na Jižním nádraží v Plzni, rozpadlém domě blízko ZČU na Borech a ve firmě Zbygniewa Patelczyka nebo v jejím okolí. Skicovní materiál jsem pořizovala i ve starém bytě svých přátel.

Většinou jsem na focení s sebou brala jako asistenta někoho ze svých spolužáků nebo kamarádů, aby mi pomohl s těžkou technikou a abych měla na koho ostřit. Několik focení jsem absolvovala úplně sama a tam byl s ostřením do prázdna velký problém.

Na Jižním nádraží jsem fotila několikrát, je to opravdu krásné industriální prostředí. Poprvé zde ale byla výstava fotografií, přičemž fotografie byly pověšené úplně na každé zdi, takže snímků bylo možné vytvořit jen několik, protože scházel volný prostor pro fotografování. Na druhou stranu ale bylo nádraží bez problémů přístupné. Podruhé jsem se domlouvala už přímo se správcem Johan centra, který mě do prostoru vpustil. Bohužel asi díky špatné komunikaci jsem při svém odchodu z dolního patra nádraží v tom horním vpadla na scénu divadlu, které zrovna zahajovalo představení. Bohužel jsem se nestihla ani omluvit a už jsem byla z budovy venku. Takže jsem teď pravděpodobně na Jižním předměstí persona non grata.

Zatímco na Jižní nádraží jsem se nebála vyrazit sama s krosnou plnou oblečení, fotoaparátem a stativem, do rozpadlého domu na konci Plzně a do továrny jsem si už vzala doprovod, protože jsem čekala na podvečerní světlo, které nebude tak ostré, jaké bývá při letních pařácích. Fotila jsem většinou až do noci a proto jsem za doprovod byla velmi ráda. Stalo se totiž, že při hledání dalších rozpadlých domů a továren v okolí plzeňského areálu Škoda, jsme s kamarádem narazili na rozpadlý dům plný bezdomovců. Utíkali jsme odtamtud, co nám nohy stačily.

Ač jsem ve svém profesním životě módní focení zažila několikrát, nikdy z tolika úhlů jako tentokrát. Děkala jsem si vlastně úplně vše sama: fotografku, modelku, kadeřnici, make-up artistku, stylistku a grafičku. Až nyní jsem zcela pochopila, proč na pár fotkách pracuje tolik lidí naráz. Je to totiž velmi psychicky i fyzicky náročná práce. A vznikne z ní „pouze“ pár stránek v časopisu.

TECHNICKÁ STRÁNKA

Fotografické vybavení:

Fotoaparát: NIKON D7000

Objektiv: AF-S NIKKOR 18 - 105 mm

Stativ: Hama Star 63

Dálková samospoušť: ML-L3

Paměťová karta: Lexar SDHC, 16 GB

Fotila jsem jak na manuál, tak na automatický režim ve většině případů bez blesku. Fotoaparát NIKON D7000 má přímo volitelný režim focení na dálkovou samospoušť (kompatibilní jsou spouště ML-L3), takže stačí samospoušť pouze zakoupit, otočit volícím kolečkem a můžete rovnou fotit. Žádná další nastavení nejsou potřebná.

Záznam na paměťovou kartu jsem měla ve formátech Large Fine JPEG a RAW. Ve formátu RAW, také probíhala skrz program Adobe Photoshop CS5 postprodukční úprava. Jsem zastávkyní přirozených fotografií, takže jsem retušovala pouze nejvíce rušivé prvky, například nerovnosti pleti, a ořezávala.

Hotové snímky jsem poté ukládala do formátu TIFF. *„TIFF nabízí ukládání zcela bez komprese, nabízí bezeztrátovou kompresi, například do formátu ZIP. Na rozdíl od JPEG dokáže TIFF pracovat s vyšší barevnou hloubkou (typicky 16 bitů/kanál), dokáže ukládat více vrstev do jednoho dokumentu, pracovat v modelu CMYK a podporuje i průhlednost.“¹¹*

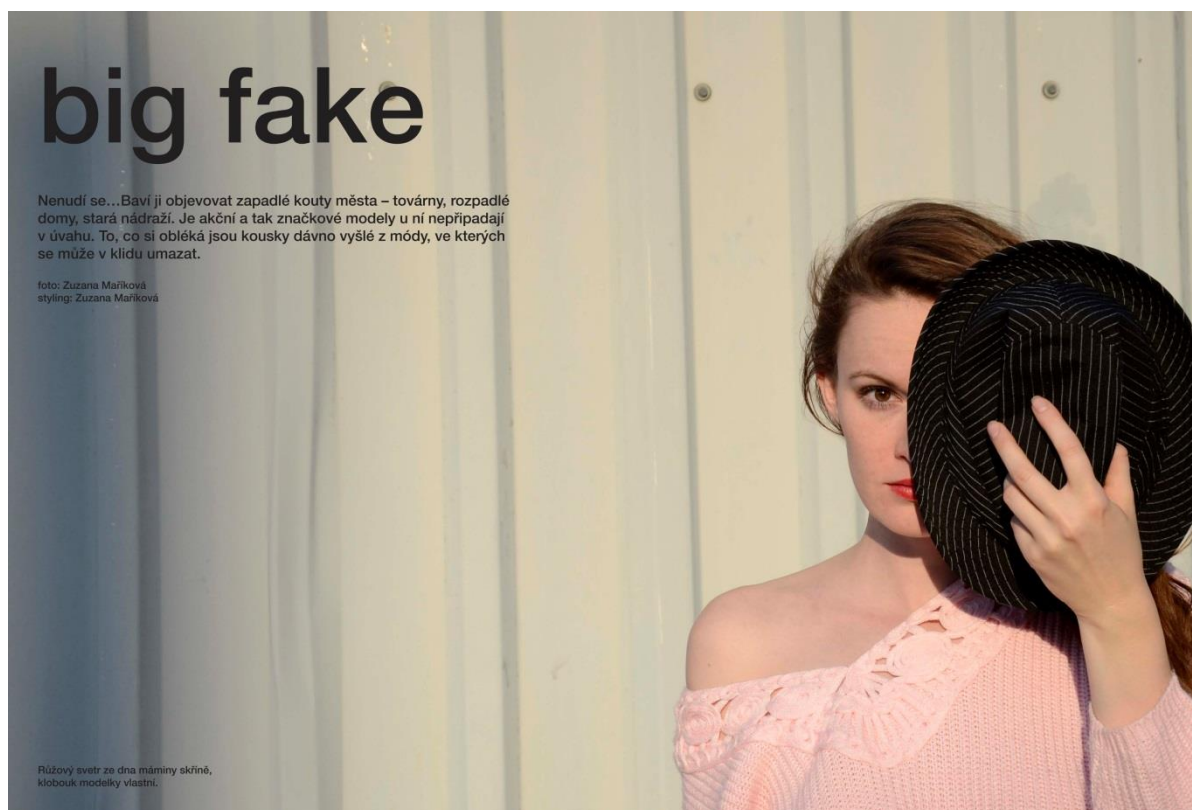
Právě přeuložení do modelu CMYK bylo důležité kvůli tisku fotografií, protože právě v tomto modelu pracují tiskárny. Monitory, na kterých si obrázky prohlížíme, fungují v jiném režimu – RGB.

Magazínová úprava fotografií byla pak provedena v programu Adobe InDesign, což je program na výrobu časopisů, novin a knih.

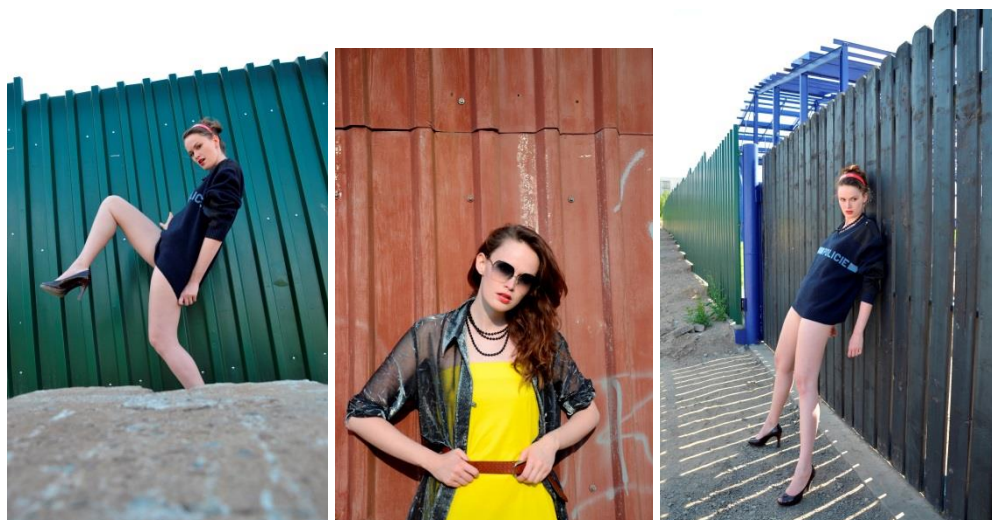
Všechny fotografie, stejně jako tuto práci jsem tiskla ve firmě Copy General, s.r.o..

Fotografie jsou vytištěny na formát A3, tři vybrané na formát A2 a úprava časopisu je ve formátu 20x27cm.

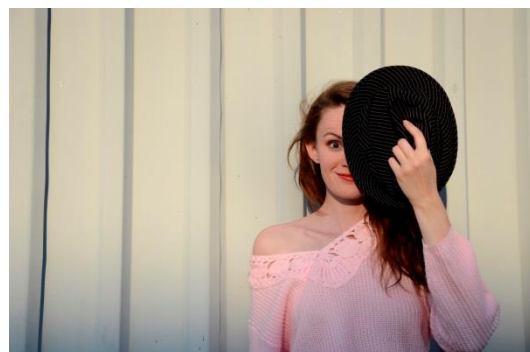
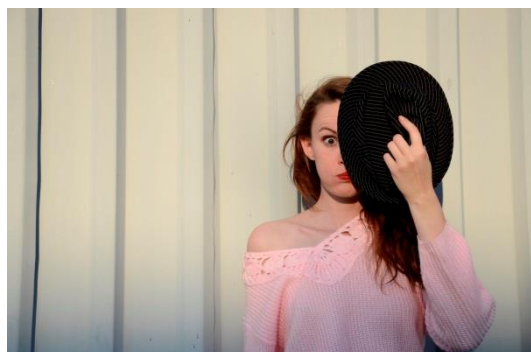
¹¹ Foto Roman, TIFF, dostupné z URL: http://www.fotoroman.cz/glossary2/3_tiff.htm

Tuto fotografii jsem si zamilovala okamžitě po vyfocení. Jednobarevný plech mi přišel jako ideální pozadí pro fashion story. Jak dokazuje skicovní materiál, v okolí továrny bylo takovýchto ploch mnohem více (červená, šedivá, zelená) a já se jich rozhodla využít. Do finálního výběru se však dostala pouze tato.

A další verze této fotografie:

Titulka BIG FAKE (anglicky VELKÝ PADĚLEK) a následný text je přímo parodií na již zmíněné květnové číslo roku 2014 časopisu Dolce Vita, kde se editoriál jmenuje BIG REPAIR (anglicky VELKÁ OPRAVA).

Na této fotografii jsem se snažila pracovat se světlem, které bylo na Jižním nádraží k dispozici. A protože vlastním jen blesk, který je zabudovaný v mém fotoaparátu a žádné přenosné přídavné světlo, bylo to vlastně nutností. Pokaždé, když přijdu do spodní části „Jižáku“, fascinují mne dlouhé tmavé chodby, které ústí na jedné straně zpět do budovy a na straně druhé do východů, kterými se dříve dalo procházet na nástupiště. Ty jsou ale dnes zabeďněné.

Na sobě mám ostře žlutou sukni, kontrastní zelený svetr se zvířecími vzory a další velký chlupatý svetr přes to všechno. Vzhledem k délce sukně jsem tentokrát výjimečně zvolila tenisky místo vysokých podpatků.

Na lemu velkého svetry je jasná pohybová neostrost, která vyplývá z pózy a delšího času expozice.

Vždycky, ať už jsem byla kdekoliv, mne lákalo chodit na místa, na která se normálně nesmí. Při focení v okolí této továrny jsem se pořád dívala vzhůru na z poza plotu vyčnívající konstrukce. A když se otevřely dveře a mě bylo povoleno fotit uvnitř, první na co jsem se zeptala, bylo: „Dá se dostat nahoru?“ Naštěstí pan Juro, který nás pustil dovnitř, neměl s ničím problém, a tak už jsme za chvíli lezli na plechovou střechu nad firmou.

Vzhledem k výšce, šikmé střeše a nestabilnímu povrchu zde bohužel nebylo možné postavit stativ, pokud jsem nechtěla o veškerou techniku přijít a stále zůstat na snímku i modelkou. A tak mne vyfotil můj asistent dle mých instrukcí. Zde by se asi hodilo probrat otázku autorství, protože spoušť mačkal někdo jiný, než já. Ačkoliv tomu tak je, cítím se být naprosto autorkou této fotografie. Styling, make-up, model, lokace i výběr kompozice jsou mým autorstvím nebo vlastnictvím. Idea je tedy absolutně moje...

Vybrala jsem oblečení, které jsem ve svých nácti nosila na hudební festivaly. Doplnila jsem ho o košili, kterou nosila moje matka ve stejném věku. Rozevláté kalhoty, tunika a hippie košile, k větrnému večeru na střeše továrny jako stvořené...

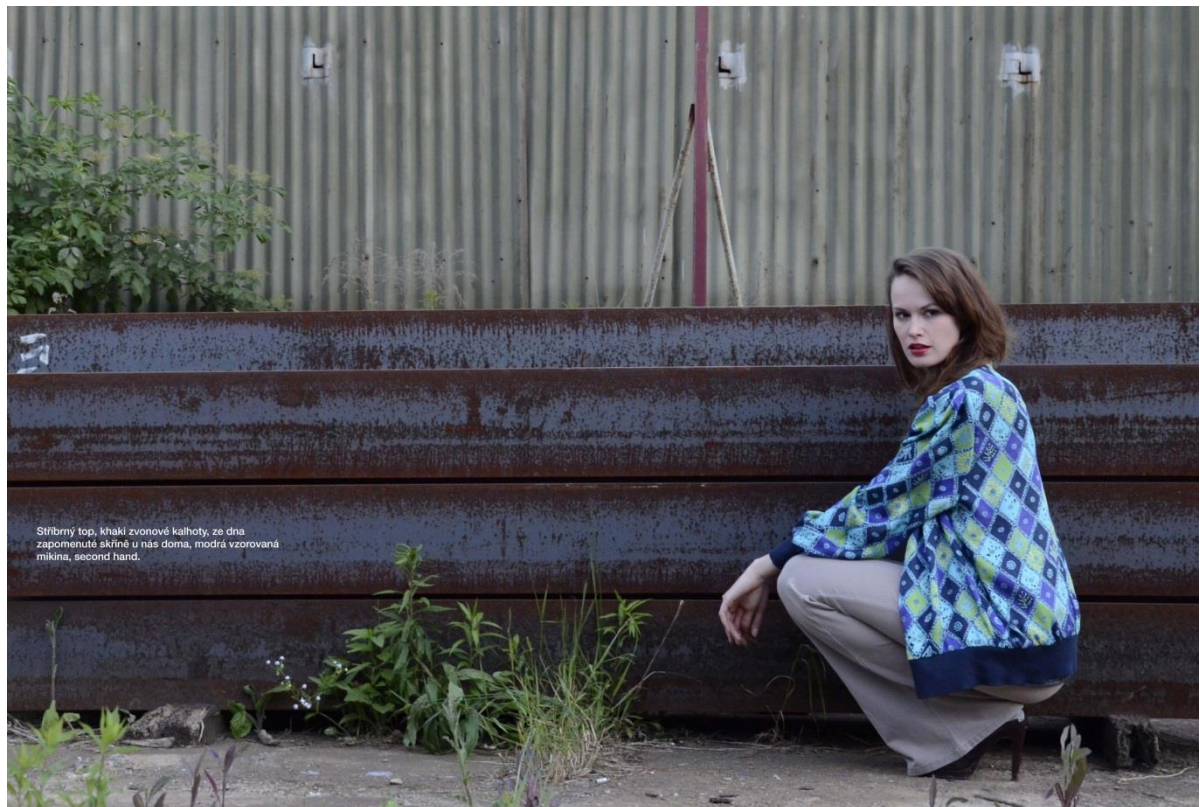

U této fotografie mi přišla velmi důležitá symetrie, která je tvořena železnou konstrukcí v pozadí, a tak jsem jí znásobila formou zrcadlově převrácené fotokoláže. A protože pozadí je tímto zdvojením už dosti složité, kontrastuje s ním jednoduchost oděvu, kterým je pouze kožich z třetí ruky. A proč z třetí? Měla jsem ho půjčený od kamarádky, která si ho opět půjčovala od svých známých. Tenhle kožich je tak trochu putovní.

Inspirací mi byla fotografie Vitaliho Gelwiche, kterou jsem našla na internetu. Okamžitě mne tato fotografie pro moji diplomovou práci zaujala. Podobný účes, podobný kožich. Ale ne pravý, žádný luxus, prolezlý a s chybějícími knoflíky.

obrázek č.15

Tato fotografie je asi nejvíce statická a právě proto nechává vyniknout vertikální a horizontální linie okolního prostředí.

Tato póza „na bobku“ je velmi často používaná u takzvaných beauty editoriálů (tedy těch, které kladou důraz hlavně na krásné vzezření modelky).

Na sobě mám kombinaci kalhot z máminy skříně a kabátku ze second handu.

Obě tyto fotografie jsou pořízeny na Jižním nádraží v Plzni. Staré oloupané zdi a špinavé podlahy vytváří jedinečnou atmosféru. Opět jsem pracovala se světlem, které bylo na nádraží k dispozici, takže pořídit ostrý autoportrétní snímek bylo velmi náročné. Vysoké ISO (světelná citlivost) způsobovalo na fotkách viditelný šum, dlouhý čas expozice zase vyžadoval strnulou pózu na více než jednu vteřinu. Snažila jsem se najít kompromis mezi těmito dvěma faktory.

Na fotografii vlevo mám na sobě vestu a kalhoty, které moje matka nosila někdy před 20 lety. Musím říct, že u kalhot mě trochu mrzí, že už v módě nejsou, byly totiž velmi pohodlné.

Na fotografii vpravo jsem si oblékla tlusté fialové manšestráky ze second handu a průhlednou stříbrnou košili opět z máminy skříně. Tento outfit byl o dost méně příjemný než ten na levé fotografii.

Na posledních dvou fotografiích se mi velmi vyplatil jeden malý trik – zrcadlově fotku otočit. Fotografii to může dát úplně jiné vyznění, divákovo oko je najednou vedeno jinak, než na fotografii původní. Samozřejmě to nefunguje naprosto všude. U spousty fotografií se stane, že modelka najednou ztratí výraz, kompozice snímku se rozbije. Zde to ale zafungovalo výborně

Outfit je složen ze sladce růžového svetru z máminy skříně a fialových manšestráků ze second handu.

Jak už jsem předeslala na předchozí stránce, fotografie je zrcadlově otočená. V tomto případě to velmi pomohlo „vyloupnout“ postavu z geometrie jejího okolí.

Fotografie původně nepřevrácená:

V této sérii jsem pořídila i další fotografie, kde jsem využila symetrii železných bloků.
Například:

Celý editoriál je vložen do časopisu, aby můj BIG FAKE, tedy celá mystifikace, že jde o pravý módní editoriál, byla dotažena až do konce.

PERFORMANCE

V mojí performance jsem se rozhodla doslovně parafrázovat název své diplomové práce „Lidé jsou ovce“. Od kamarádky vlastníci farmu s ovci jsem si vypůjčila několik dobře vydělaných ovčích kůží. Stejně tak jako vlk se halí do kůže beránčí i já tohle měla v plánu. Tak jsem si kůže uvázala kolem těla a vyrazila do společnosti mezi ostatní ovečky.

Dlouho jsem přemýšlela, kam se v těchto nových šatech vydat. Schválně jsem zvolila aranž kůže, který připomíná střih minišatů bez ramínek, což většina teenagerů podle mě považuje za vrchol módy. A tak jsem se rozhodla vydat někam, kde se lidé, které jednou mám učit, shromažďují, kde předvádějí své módní úlovky a berou inspiraci. Proto jsem se rozhodla svoji performance umístit do klubu Pantheon v Plzni.

Červené rty, vysoké podpatky a „šatičky pro ovečky“. A tak jsme vyrazili, s kamarády, kteří fotili, natáčeli a psychicky mě podporovali.

První problém nastal hned u dveří diskotéky, kde po zaplacení vstupu mě i přes přesvědčování, že jdu natáčet umělecké video, přinutili vzít si pásku na ruku. Takže jsem byla označována jako správná ovce, vzhůru do stáda a akce mohla začít. Nádech, výdech, krok vpřed.

Drink u baru s šarmantním mladíkem a pak trochu tance uprostřed parketu. A pohledy: divné, vyděšené, s otevřenou pusou. Šok! Jak takhle někdo může vyrazit na diskotéku?! Sebereflexe? Vůbec! Otázky: „Jak se ti líbí, co mám na sobě?“ „Proč si myslíš, že jsem oblečená v ovčí kůži?“ Odpovědi: „Nevím, nechápu, je to zajímavé.“ Zajímavé? Za to slovo bych vraždila. Co vám řekne, když někdo prohlásí, že je něco zajímavé? Možná to vzbuzuje nějakou emoci – ale jakou? Neurazí, nenadchne, nulová výpověď.

A najednou jsem se cítila jako ovce mezi stádem vlků. Ano, ony ovečky se najednou staly vlky. Jsem jiná, vybočuju, nehodím se tam. Sežerou mě? Nebo ne?

Cíl performance:

Narušit nudu, narušit stereotyp. Je pátek a tak musíme jít na diskotéku, kde budeme krásní, budeme tančit a opíjet se. A protože je pátek tak musíme jít. A pak nad ránem, s obrovskou

kocovinou se budeme sami potácet domů prázdnými ulicemi. A proč? Protože to takhle dělají všichni... Protože všechny dívky se oblékají do krátkých šatiček bez ramínek, aby ukázaly co nejvíc. Protože se to teď nosí, víš. A já ty šaty taky chci. Musíme jít nakupovat. Do Plazy nebo Olympie...

Inspirace -Joseph Beuys – I love America and America loves me

Americký umělec, který byl proslaven svými performance. Například několik hodin vysvětloval mrtvému zajíci s obličejem pokrytým medem a zlatými fóliemi obsah svého umění.

Jednou se nechal na 3 dny uzavřít s hladovým kojotem do místnosti, oblečený do ovčích kůží a s pasteveckou holí. Na konci tří dnů kojota obejmul a nechal se odvézt na letiště v sanitce (stejně tak i přiletěl), aniž by se rozhlédl kolem sebe nebo položil nohu na americkou půdu. Jediné, co z Ameriky viděl, byl onen kojot, který si na začátku přál ho sežrat a na konci přijmul jeho objetí.

Tato performance pro mne byla velkou inspirací při performance vlastní, kdy jsem si pokládala otázky, jako: „Jak budou lidé reagovat, pokud přijdu oblečená v ovčí kůži?“ „Kdybych takhle chodila mezi ně každý pátek, zvykli by si?“ Stejně jako kojot? Jsem o tom přesvědčená. Byla bych stále se vymykající z normálu, ale lidé by si do určité míry zvykli. Stejně tak, jako my si zvykáme vizuálně na to, co kolem sebe v módě vidíme. Takže už nám leží ve skříni ten svetr se zebřím vzorem, který jsme přísahali, že si nikdy nekoupíme. A proč? Protože ho má kolegyně a ta modelka v časopisu...

Postprodukce videa je provedena v programech Adobe Premiere¹² a After Effects. Oba programy slouží pro střih a následné úpravy videí. Výsledné video je vytvořeno ze dvou prolínajících se rovin – Tanec v ovčí kůži na diskotéce a Návrat domů.

¹² Adobe Premiere [online], dostupné z URL:< <http://www.adobe.com/cz/products/premiere-elements/features.html>>, navštíveno 22.6.2014

PEDAGOGICKÁ ČÁST

V Rámcovém vzdělávacím programu je v oddíle Znakové systémy výtvarného umění z mého pohledu velmi zásadní cíl, který zní takto: „*(Žák) své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci.*“¹³ Móda je takovýmto vizuálně obrazným vyjádřením, a tak jsem se na toto téma s žáky chtěla bavit. A zde nastal kámen úrazu...

Všechny své praxe (náslechovou, 10 hodinovou i 20 hodinovou) za celé studium (bakalářské i magisterské) jsem absolvovala na Gymnáziu Lud'ka Pika v Plzni, které najdete na adrese Opavská 21, Plzeň 312 00. Toto gymnázium je škola s právní subjektivitou, jejímž zřizovatelem je Plzeňský kraj. Studium je zde všeobecné bez zaměření a trvá čtyři, šest nebo osm let. Pro studenty je dostupná široká paleta volitelných předmětů a umožňuje jim si zvolit vlastní zaměření s ohledem na další studium. Jejím ředitelem je pan Mgr. Aleš Janoušek.

Mojí mentorkou byla paní magistra Alena Vacovská, která vystudovala Západočeskou univerzitu v Plzni. Na Pedagogické fakultě si zvolila obor Český jazyk a Výtvarná výchova pro 5. – 12. ročník. Své aprobace se stále drží a učí již 27 let. Jak sama říká, jejím hlavním cílem je nadchnout žáky pro výtvarnou tvorbu, motivovat je a ne stresovat. Nám, studentům z pedagogických fakult pak ráda ukazuje, že být pedagogem není ta proklamovaná nuda a je ráda za různorodost nápadů, aby si student mohl vyzkoušet odučit to, co ho baví. Celou dobu mě velice podporovala, tlumila můj počáteční strach, nekritizovala, ale diskutovala, chválila každou moji invenci a snažila se mě co nejvíce seznámit s učitelskou prací.

Vzhledem k tomu, že se několik let ve světě módy pohybuji, hlavně jako modelka, zvolila jsem si ji i jako téma svojí diplomové práce. A právě proto, že jsem měla volnou ruku ve výběru témat odučených hodin na své výstupové praxi, téma móda jsem nemohla opomenout.

Bohužel jsem při přípravě na tuto hodinu žádnou s tématem módy jako inspiraci u svých kolegů nenašla. To mě velice mrzelo. Při své pedagogické praxi jsem totiž zjistila, že se žáky na toto téma nikdy nikdo nemluvil. Připravila jsem si proto hodinu, kterou jsem odučila ve dvou třídách.

¹³ JEŘÁBEK, KRČKOVÁ, HUČÍNOVÁ, *RVP pro gymnázia*, 2007

Rozdíl byl ve spolupráci obou tříd. Tuto hodinu jsem měla původně připravenou pouze pro jednu třídu 16-17 let. Moje mentorka Alena Vacovská mi však navrhla, jelikož se v jejích očích jednalo o zajímavou látku, abych hodinu odučila i ve třídě o rok mladší, tedy 15-16let.

Moje dvouhodinová příprava sestávala z těchto částí:

1. hodina:
Úvod a diskuze : „Co pro vás znamená móda?“ „Jak nad ní přemýšlíte?“, co dnes budeme dělat (10 minut)
Vyplnění dotazníku: vyplnění dotazníku, zodpovězení případných dotazů (15 minut)
Diskuze nad dotazníkem: jak jste odpověděli a proč, diskuze (20minut)
2. hodina:
Společné prohlédnutí literatury o módě: Kde brát inspiraci?, I mužů se týká móda. (10 minut)
Vlastní módní návrh: Inspirace z knih nebo donesených módních časopisů, vlastní tvorba (20 minut)
Diskuze o svém návrhu a vlastním uplatnění ve světě módy, závěrečná reflexe: „Co jsi vytvořil a proč?“, „Chtěl by ses uplatnit ve světě módy např. jako módní návrhář?“ (15 minut)

Součástí hodiny byl i dotazník (příloha č.1), kterým jsem chtěla udělat tak trochu sondu do toho, co vlastně žáci o módě vědí, jaký mají přehled o české i zahraniční scéně, atd.

Výsledky dotazníku (příklady odpovědí žáků přílohy č. 2 - 6) jsem byla vcelku rozčarovaná, protože žáci v podstatě nedokázali vyjmenovat někdy ani jediného zástupce z české módní branže. Pokud se nějaké české jméno v odpovědi na otázku „Jaké znáš módní návrháře?“ objevilo, byli to většinou mediálně známá jména, např. Blanka Matragi, která povětšinou tvoří pro jiný trh, než je ten český. Jako vždycky se ukázalo, že v tomto případě platí to, že o kom se nepíše, jako by neexistoval. Bohužel spousta talentů, které znám, nemají čas na

večírky a skandály, protože sedí doma za stolem, skicují nové kolekce, a připravují se na další sezónu, sedí u šicího stroje nebo v dílně, dělají střih na nový kabát.

Starší žáci reagovali o dost otevřeněji, nebáli se diskutovat, říct svůj názor. V závěrečné reflexi se také nestyděli za své výtvary a otevřeně mi vysvětlovali, co je inspirovalo a vedlo k vytvoření návrhu oblečení. Po závěru hodiny mi také ochotně své práce zanechali. Menší šok přišel při závěrečné reflexi, kdy jsem se žáků zeptala, koho by pracovat jako módní návrhář bavilo. Přihlásili se dva chlapci a jedna dívka. Začala jsem s nimi probírat možnosti studia (např. na Katedře umění a designu v Plzni nebo UMPRUM v Praze). Dívka, která projevovala velký zájem o svět módy, měla vlastně největší přehled v dotazníku, se po otázce, jestli se zkusí přihlásit na jednu z těchto škol, odpověděla: „Já bych chtěla, moc by mě to bavilo, ale naši mě asi dají na něco perspektivnějšího, co víc vydělává, třeba na lékařskou fakultu nebo na práva.“

S o rok mladší třídou byla spolupráce o dost těžší. Bylo vidět, že jim hodně záleží na tom, co si o nich budou myslet jejich vrstevníci. S módou nechtěli mít moc společného, jako by to bylo něco, za co by se měli stydět. Závěrečnou práci mi nechali pouze dva žáci z patnácti (výběr z prací žáků přílohy 7 – 12).

Moje 2 zkušební hodiny byly pro mne přesvědčivým argumentem k tomu, že móda by měla do hodin výtvarné výchovy vstupovat mnohem výrazněji, častěji. Móda je každodenním dorozumívacím prostředkem, každý z nás se denodenně zabývá tím, co si má obléci. Z tohoto důvodu jsem vymyslela dlouhodobější metodickou řadu, možná už by se dala nazývat i výtvarným projektem, která žákům svět módy přiblíží tak, aby mu lépe porozuměli, lépe se v něm orientovali. „*Projektové metody obohacují dětské výtvarné myšlení*“. (Roeselová)

Metodická řada

Návštěva galerií s výkladem, galerijní animace, procházka městem, návštěva muzea přírodních věd, skicování v terénu
Diskuze o předchozích hodinách, rešerše, moodboard, teorie barev, detaily
Beseda se švadlenou, módním návrhářem, základy střihů, literatura, materiály, šití
Začátek práce na vlastním návrhu
Rozpracování nápadu do 3 návrhů
2-3 žáci - skupinky, syntéza nápadů, výběr finálního modelu, práce ve skupině
Střih z papíru, aranž na krejčovskou pannu
Finální výstava modelů, reflexe

Celkem 10 - 15 dvouhodinových bloků VV, přibližně 3 - 4 měsíce soustavné práce na téma móda.

Výše navržené bloky mají za úkol žáky seznámit blíže se světem módy, více o ní přemýšlet. Vyzkoušením postupů, které používají lidé pracující v tomto oboru, pak u žáků předpokládám hlubší porozumění tomu, s čím se v módě denně setkávají i tomu, s čím přijdou do styku řidčeji (např. módní přehlídka atd.).

Návštěva galerií s výkladem, galerijní animace, procházka městem, návštěva muzea přírodních věd, skicování v terénu

- Zde bych ráda žákům ukázala možné zdroje inspirace. Navštívení právě probíhající výstavy nebo muzea, procházka městem je dle mého názoru odrazovým můstkem pro začátek tvůrčí práce. Nebránila bych se ani tomu, že žáci prozatím nebudou vědět, že shánějí inspiraci pro práci s módou. Cílem je nastartovat imaginaci a zacílit se na věc, která jednoho každého inspiruje. Záznam do skicáře pak slouží k zapamatování si právě takových momentů pro další práci.

Diskuze o předchozích hodinách, rešerše, moodboard, teorie barev, detaily

- Reflexe je velmi důležitou součástí pedagogického procesu. Žák se nejen naučí vyjadřovat vlastní názor, ale i respektovat ten cizí. Díky vzájemnému sdělení si inspiračních zdrojů může přijít inspirace naprosto nová.
- Další částí bloku je teorie barev. Zde se žák naučí pracovat s barvami, přenést teorii, kterou zná např. z dějin umění do praxe. Naučit se práci s moodboardem zase může být užitečné pro utřídění si inspiračních zdrojů, spojení barev, struktur a návrhů. Práce s detailem (knoflíky, manžety, zadrhovadla atd) je pro oděvní tvorbu důležitá.

Beseda se švadlenou, módním návrhářem, základy střihů, literatura, materiály, šití

- Učit se o něčem je jedna věc, ale setkat se s člověkem, který dělá v praxi to, o čem se učíme, je naprosto rozlišné. Proto chci, aby žáci měli možnost nahlédnout do tohoto oboru právě skrze pozvanou osobnost. Střih, materiál a šití je hned po nápadu to nejdůležitější, jak oděv realizovat. Finálnímu výrobku toto technické zpracování dává jistá omezení, která by měla být kreativně překonána. První je ale žáci musejí znát.

Začátek práce na vlastním návrhu

Rozpracování nápadu do 3 návrhů

- Po výše zmíněných hodinách by měl žák začít intenzivně pracovat na svém návrhu, který se zatím mohl „uležet“. Zároveň už může žák tušit, jak tento nápad zrealizovat. Rozpracování do mini série tří návrhů bych požadovala proto, aby bylo jasné, že nápad je nosný a jen tak se „nevyčerpá“. I renomovaní módní návrháři tvoří tak, že inspirací pro celou kolekci je jediný nápad, myšlenka, věc nebo doba...

2-3 žáci - skupinky, syntéza nápadů, výběr finálního modelu, práce ve skupině

- Až do této fáze se jednalo povětšinou o práci samostatnou, o formování vlastní myšlenky. Práce ve světě módy a hlavně tvorba oděvu jsou ale pracemi týmovými a počáteční idea je tím také formována. Proto bych ráda, aby si žáci utvořili malé

skupinky a pokusili se navrhnout společnými silami nový model, kterým bude syntézou jejich předchozí samostatné práce. Naučí je to diskuzi a kompromisu.

Střih z papíru, aranž na krejčovskou pannu

- Pořád jsme v hodinách výtvarné výchovy, proto bych za každou cenu nevyžadovala, aby žáci finální oděvy opravdu šili. To by bylo opravdu technologicky náročné. Pro uplatnění všeho, co se žáci naučili v předchozích blocích, bude stačit, když finální realizace bude z papíru nebo netkané textilie. Oba tyto materiály se dají pohodlně lepit a aranž na krejčovskou pannu by byla dle mého názoru dostatečným předvedením celé myšlenky.

Finální výstava modelů, reflexe

- Závěrečná výstava je v mých očích velmi důležitou, protože zde můžou žáci vidět cestu, kterou za několik měsíců ušli. Výstava počátečních návrhů až po finální realizace je dokladem této cesty. Pro ty, kteří by se módní tvorbou chtěli zabývat podrobněji, může být základem pro jejich portfolio.
- *„Na těchto výstavách si děti uvědomují všechny aspekty dlouhodobé práce, sledují tok myšlenek, které je obohatily, vyjasňují si pochybnosti.“¹⁴*
- Samozřejmě závěrečná shrnující reflexe, je nepostradatelnou součástí k zakončení celé řady. Vlastně až v této fázi je zjištělé, zda tato metodická řada má v tomto konkrétním případě u žáků šanci na úspěch.

¹⁴ ROESELLOVÁ, Věra. *Řady a projekty ve výtvarné výchově*, Praha, 1997, Sarah, ISBN 80-902267-2-8, str. 39

Závěr pedagogické části

Otázkou číslo jedna určitě bude to, proč jsem se v návrhu pedagogické části zaměřila na realizaci oděvu a ne přímo na módní fotografii, o které moje diplomová práce pojednává. Důvod je jednoduchý. K realizaci módní fotografie je potřeba velmi drahé vybavení, ateliér nebo zajímavé místo, které člověk musí hledat. V podmínkách třídy (cca 15-17 žáků), je celá tato mise velmi obtížně uskutečnitelná. A povětšinou tyto snahy mohou skončit právě na nedostupnosti vybavení atd. Samozřejmě teď záměrně vynechávám specializované střední školy s uměleckým zaměřením, které výše řečené vybavení mají k dispozici. Chtěla jsem ale vytvořit řadu, která bude možná odučit i na gymnáziu nebo základní umělecké škole, kde vybavení dostupné není. Jsem si vědoma náročnosti projektu pro pedagoga, ale přijde mi snesitelnější shánět několik krejčovských panen a jednoho módního návrháře než techniku pro žáky za statisíce korun.

ZÁVĚR:

V mé diplomové práci jsem se zabývala parafrází módní fotografie. Absolvovala jsem několik módních fotografování po celé Plzni. Vzhledem k tomu, že jsem si sama byla i modelem, to byla velmi náročná práce. Výsledkem je 9 fotografií, které jsou upraveny jako módní editoriál a vytištěny jak samostatně, tak i vloženy pro ilustraci do časopisu. Na CD je vloženo video záznamu performance.

Ač se mi zadání zdálo ze začátku vcelku jednoduché (nevím proč jsem opomenula to, že i sama práce modelky není nijak snadná), v konečném efektu jsem došla k tomu, že projekt byl velice časově, psychicky i finančně náročný.

S výslednými fotografiemi jsem spokojená, jsou přirozené, nijak nevyumělkované a i přes second handovou módu působí fashion dojmem.

V neposlední řadě jsem ráda, že v pedagogické části jsem navrhla jednotku, která by mohla přinést módu do hodin výtvarné výchovy jako plnohodnotnou součást umění.

RESUMÉ:

In my thesis I dealt with a paraphrase of fashion photography. I created 9 photographs. I attended several fashion photography sessions in Pilsen. Due to the fact that I myself was also a model, it was very hard work. The result is 9 photos that are adjusted as fashion editorial and printed both separately and inserted to illustrate the magazine. The CD is inserted video recording performance.

Although the task seemed to me from the beginning rather simple, in the final analysis, I came to the conclusion that the project was very time consuming, mentally and financially demanding.

With the resulting photographs I am satisfied, are natural, not meretricious at all despite thrift shop clothes they have fashion impression.

Last but not least, I am glad that I have proposed teaching unit, which could bring fashion into an art lesson as part of a full-fledged art.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ:

RUHBERG, Karl. *Umění 20. století: (malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie)*, Praha, 2011, Slovart, ISBN 978-80-7391-572-8

KELBY, Scott. *Digitální fotografie 1, 2, 3*, Brno, 2007, 2008, 2010, Zoner Press, ISBN 978-80-86815-56-5, ISBN 978-80-7413-010-6, ISBN 978-80-7413-074-8

ROESELVÁ, Věra. *Řady a projekty ve výtvarné výchově*, Praha, 1997, Sarah, ISBN 80-902267-2-8

Slovník cizích slov pro nové století, 2003, Dilalog 2004, ISBN chybí

MOUCHA, Josef. *František Drtikol*, Praha, 2007, Torst, ISBN 978-80-7215-301-5

SEIVEWRIGHT, Simon. *Módní návrhářství, inspirace a tvorba*, Brno, 2010, Computer Press, a.s., ISBN 978-80-251-2971-5

MACKENZIEOVÁ, Mairi. *...ismy, jak chápat módu*, Slovart, ISBN 978-80-7391-399-1

FRASER, Bruce. *Camera RAW v Adobe Photoshop CS2*, Brno, 2006, Computer Press, a.s., ISBN 80-251-0975-5

KEANEY, Magdalene. *Móda a reklama*, Praha, 2007, Slovart, ISBN 978-80-7209-982-5

INTERNETOVÉ ZDROJE:

WIKIPEDIE[online], online encyklopedie, Dostupné z URL :

<http://en.wikipedia.org/wiki/Vintage_clothing> , navštíveno 20.6.2014

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Man_Ray> , vyhledáno 20.6.2014

<http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%B3dn%C3%AD_fotografie> vyhledáno 22.6.2014

<http://en.wikipedia.org/wiki/Charity_shop> , navštíveno 25.6. 2014

LIDOVÉ NOVINY [online], Dostupné z URL: <http://www.lidovky.cz/kvalitni-moda-je-cenove-nedostupna-rika-reditelka-vintage-veletrhu-1p0-/design.aspx?c=A140414_112355_ln-bydleni_toh>

Foto Roman, dostupné z URL: <http://www.fotoroman.cz/glossary2/3_tiff.htm>

SEZNAM OBRÁZKŮ A JEJICH ZDROJŮ:

obrázek č. 1 *Violin d'Ingres*

Zdroj: Scan z knihy: RUHBERG, Karl. *Umění 20.století: (malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie)*, Praha, 2011, Slovart, ISBN 978-80-7391-572-8 str. 647

obrázek č. 2 The Marquise Cassati

Zdroj: dostupně z URL: <<http://artblart.com/tag/man-ray-marquise-casati/>>

obrázek č. 3 a obrázek č. 4, Autor František Drtikol

Zdroj: Scan z knihy: MOUCHA, Josef. František Drtikol, Praha, 2007, Torst, ISBN 978-80-7215-301-5, obrazová příloha č. 13 a 70

obrázek č. 5

Zdroj: dostupné z URL: <<http://www.mariotestino.com/>>

obrázek č. 6

Zdroj: dostupné z URL: <<http://www.demarchelier.net/>>

obrázek č. 7

Zdroj: dostupné z URL:
<<http://www.brighthub.com/multimedia/photography/articles/32335.aspx>>

obrázek č. 8 a obrázek č. 9

Zdroj: dostupné z URL:< <http://benediktrenc.com/>>

obrázek č. 10

Zdroj: dostupné z URL:< <http://www.pavleye.com/m#/artist/photographers/anna-mrazek-kovacic>>

obrázek č. 11

Zdroj: dostupné z URL:< <http://www.matustoth.cz/>>

obrázek č. 12 a obrázek č. 13

Zdroj: dostupné z URL:< https://www.facebook.com/HanaZarubovaNo/photos_stream>

obrázek č. 14

Zdroj: dostupné z URL: < <https://www.facebook.com/dolcevitaCZ?fref=ts>>

obrázek č. 15

Zdroj: Photography Vitali Gelwich, dostupné z URL: <<http://wowberlinmag.com/wow-fashion-editorial-ginger-by-celso-da-costa-hamelink/>>

Všechny ostatní obrázky, které se nacházejí v této práci a nejsou označeny číslem a následně zdrojem, jsou mým vlastním dílem.

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1 Dotazník

Móda

Co se vám vybaví, když se řekne móda?

Znáte jména některých módních návrhářů (českých i zahraničních)?

Co víš o jednotlivých návrhářích?

Říkají vám něco termíny haute couture nebo pret-a-porter (ready to wear)?

Jak byste popsali svůj vlastní styl oblékání?

Co si myslíte o pánské módě?

Proč je, podle vašeho názoru, většina návrhářů mužů?

Znáte jména některých top modelek?

Co si myslíte o módní fotografii? Je podle vás pravda, že když je modelka hezká, oblečení už nehraje tolik roli?

Přijde vám svět módy povrchní?

Chtěli byste pracovat s módou?

Přijde vám, že se lidé slepě řídí módními trendy?

Kupujete si časopisy o módě? (včetně pánských časopisů)

Víte, co je to editoriál?

Přílohy č.2 – 6, ukázka vyplněných dotazníků

Móda

Co se vám vybaví, když se řekne móda?
obléčení, styl, oblečení, doplňky, and...
přehledně

Znáte jména některých módních návrhářů (českých i zahraničních)?
Coco Chanel, Gucci

Co víš o jednotlivých návrhářích?
znal se mi každý svůj styl a mají velmi ověřené
výrobky

Ríkají vám něco termíny haute couture nebo prêt-à-porter (ready to wear)?
věřím, že mi nic

Jak byste popsali svůj vlastní styl oblékání?
Oblečím se tak abych se v tom cítila pohodlně a
myslím, že to moc větším, snažím se být přehledně obléčená,
ale není to pro mě to hlavní a nemám rádla zadržet
větší vopř (Hilary, Chanel and...)

Co si myslíte o pánské módě?
Myslím že je mnoho stylů ne vědět se mi líbí,
ale většinou jsem rázná

Proč je, podle vašeho názoru, většina návrhářů mužů?
novím, což bych se o módu nezajímám

Móda

Co se vám vybaví, když se řekne móda?
oblečení, holky, oblečení, oblečení, oblečení, oblečení

Znáte jména některých módních návrhářů (českých i zahraničních)?
NE

Co víš o jednotlivých návrhářích?
—

Ríkají vám něco termíny haute couture nebo prêt-à-porter (ready to wear)?
CO TO JE?

Jak byste popsali svůj vlastní styl oblékání?
Nemám žádný, když jsem doma, když jsem na dovolené,
je to snad to všechno

Co si myslíte o pánské módě?
obléčení

Proč je, podle vašeho názoru, většina návrhářů mužů?
Proč je v módě a v módě a v módě je

Znáte jména některých top modelek?
zrovna mi žádná nenapadá

Co si myslíte o módní fotografii? Je podle vás pravda, že když je modelka hezká, obléčení už nehraje tolik roli?
na podle mě z toho každé holky může být pěkná holka,
ale podle mě je to podle oblečení, čím
je to drobnější, tak se to většinou lidem zale potěší, tím
zaujímavější

Přijde vám svět módy povrchní?
ANO

Chtěli byste pracovat s módou?
Kevín nikdy jsem nacl tím nepřemýšlela, ale myslím
že ne.

Přijde vám, že se lidé slepě řídí módními trendy?
ANO

Kupujete si časopisy o módě? (včetně pánských časopisů)
NE

Víte, co je to editorál?
NE

Znáte jména některých top modelek?
NE

Co si myslíte o módní fotografii? Je podle vás pravda, že když je modelka hezká, obléčení už nehraje tolik roli?
když někdo zraje
Najdeš ano.

Přijde vám svět módy povrchní?
ANO

Chtěli byste pracovat s módou?
NIKDY

Přijde vám, že se lidé slepě řídí módními trendy?
občas

Kupujete si časopisy o módě? (včetně pánských časopisů)
NE

Víte, co je to editorál?
NE

Móda

Co se vám vybaví, když se řekne móda?

Oblečení, obuv, make-up, doplňkové věci.

Znáte jména některých módních návrhářů (českých i zahraničních)?

Jan Brych a Filipa Tereza, podle jména značky (Dolce & Gabbana)

Co víš o jednotlivých návrhářích?

Ne.

Ríkají vám něco termíny haute couture nebo prêt-à-porter (ready to wear)?

Ne.

Jak byste popsali svůj vlastní styl oblékání?

Upřímně, v poslední době více „klasika“ (bílé košile, černé kalhoty).

Mám ráda jak to popadne.

Co si myslíte o pánské módě?

Už dávno jsem si uvědomila, že je podstatnější.

Proč je, podle vašeho názoru, většina návrhářů mužů?

O čem jsem nikdy nepřemýšlela!

Móda

Co se vám vybaví, když se řekne móda?

Móda je způsob, jakým se lidé odějí. Je to něco, co se mění a co je velmi subjektivní. Každý má svůj vlastní vkus a styl. Móda je také způsob, jakým se lidé vyjadřují a komunikují.

Znáte jména některých módních návrhářů (českých i zahraničních)?

Diana Vreese, Vivienne Westwood, Tomi Hilgert, Blaise Hildegarde.

Co víš o jednotlivých návrhářích?

Diana Vreese - známá díky své práci v oblasti módy, zejména v oblasti „ready to wear“.

Ríkají vám něco termíny haute couture nebo prêt-à-porter (ready to wear)?

Prêt-à-porter je móda, která je připravená k okamžitému nošení. Haute couture je móda, která je šita na míru a je velmi drahá.

Jak byste popsali svůj vlastní styl oblékání?

Moje móda je velmi jednoduchá a praktická. Mám ráda jednoduché, ale kvalitní věci.

Co si myslíte o pánské módě?

Mám ráda pánskou módu, která je elegantní a dobře padne.

Proč je, podle vašeho názoru, většina návrhářů mužů?

Možná je to tím, že muži mají větší rozpočet a jsou více vidět v médiích.

Znáte jména některých top modelek?

Nejsem si jistá, ale například.

Co si myslíte o módní fotografii? Je podle vás pravda, že když je modelka hezká, oblečení už nehraje tolik roli?

Oblečení hraje velkou roli. Pokud je krásná a zajímavá, přitáhne pozornost. Když je modelka krásná, ale oblečení není dobré, lidé to nevidí.

Přijde vám svět módy povrchní?

Ano, ale pokud o něm něco víte, není to povrchní.

Chtěli byste pracovat s módou?

Nejsem si jistá, ale pokud bych měla možnost, určitě bych se pokusila.

Přijde vám, že se lidé slepě řídí módními trendy?

Možná, ale lidé mají i svůj vkus a ne vždy se nechávají unést trendy.

Kupujete si časopisy o módě? (včetně pánských časopisů)

Ne.

Víte, co je to editoria?

Ne.

Znáte jména některých top modelek?

Juliana Kulikova, Agnieszka Hanczarova, Daria Staszak, etc.

Co si myslíte o módní fotografii? Je podle vás pravda, že když je modelka hezká, oblečení už nehraje tolik roli?

Oblečení hraje velkou roli. Pokud je krásná a zajímavá, přitáhne pozornost. Když je modelka krásná, ale oblečení není dobré, lidé to nevidí.

Přijde vám svět módy povrchní?

Možná, ale pokud o něm něco víte, není to povrchní.

Chtěli byste pracovat s módou?

Nejsem si jistá.

Přijde vám, že se lidé slepě řídí módními trendy?

Možná, ale lidé mají i svůj vkus a ne vždy se nechávají unést trendy.

Kupujete si časopisy o módě? (včetně pánských časopisů)

Ne.

Víte, co je to editoria?

Nejsem si jistá.

Móda

Co se vám vybaví, když se řekne móda?
- oblečení od známých návrhářů
- móda je o stavu člověka, přijetí a stylu
v oblečení

Znáte jména některých módních návrhářů (českých i zahraničních)?
Karl Lagerfeld, Donatella Versace, Blanka Holcová,
Coco Chanel, Mirella Jirass, Versace collection

Co víš o jednotlivých návrhářích?
Karl Lagerfeld - šveic, šel na módu v 60. letech
- navrhoval pro Chanel a měl pár dalších
- má s sebou vlastní značku oblečení
Coco Chanel - má značku Chanel
- přetvářela divokou mláďa a přivedla ji k módy
Říkají vám něco termíny haute couture nebo prêt-à-porter (ready to wear)?
- haute couture je móda, která se dělá na
přání od Chanel haute couture a má internet
je často na internetu ready to wear

Jak byste popsali svůj vlastní styl oblečení?
- ve stylu 80. let, klasičtější, ale jsou to také
obrátky a extravagantní věci
- oblékám se podle oblíbených předmětů
je prostě krásná

Co si myslíte o pánské módě?
- myslím si, že pánská móda je v posledních letech
dávno propadla
- začínám se spíše o dámskou

Proč je, podle vašeho názoru, většina návrhářů mužů?

Znáte jména některých top modelů? Kuku Mraz, Agneta Hájčková

Co si myslíte o módní fotografii? Je podle vás pravda, že když je modelka hezká, oblečení už nehraje tolik roli?

Přijde vám svět módy povrchní? Možná trochu, ale myslím si, že je to špatně

Chtěli byste pracovat s módou? ano, chtěla bych být módní návrhářkou, protože
mám moc času a když se mi nedaří módy

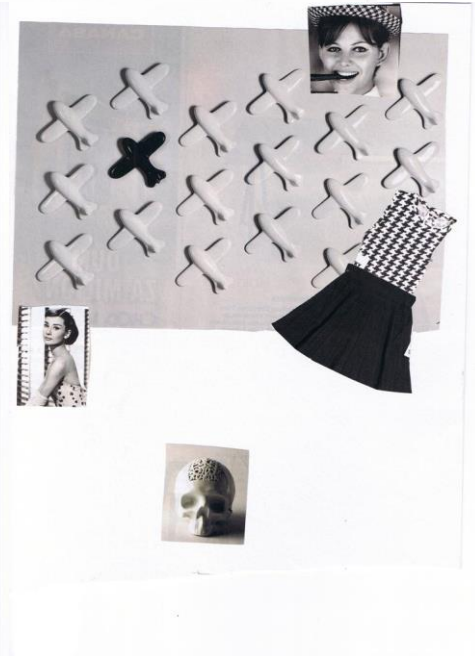
Přijde vám, že se lidé slepě řídí módními trendy? ano tak možná v Praze a v zahraničí
ale v Plzni určitě ne

Kupujete si časopisy o módě? (čtené pánských časopisů)
Určitě a ne každou dobu

Víte, co je to editoria?

Přílohy č.7 – 12, Ukázka prací žáků

SEZNAM PŘÍLOH NA CD:

Název složky: soubory, které obsahuje

Skicovní materiál: 1. focení, 2. focení, 3. focení, 4. focení, 5. focení, 6. focení, Předfinální výběr

Text diplomové práce: Diplomová práce_Zuzana Maříková

Performance: Performance video Lidé jsou ovce, Výběr foto Pantheon

Fotografie finální: CMYK, CMYK ořez, EDITORIAL TISK

Dotazníky